

Phẩm 22: BẠN LÀNH (1)

Bấy giờ Đức Thế Tôn lại bảo Thiện Hiện:

–Nếu Đại Bồ-tát hết lòng muốn chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột, thường nên gần gũi cung kính, cúng dường, tôn trọng, ngợi khen bạn lành chân tịnh.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Những bậc nào gọi là bạn lành chân tịnh của các Đại Bồ-tát?

Phật bảo Thiện Hiện:

–Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác là bạn lành chân tịnh của các chúng Đại Bồ-tát. Tất cả Đại Bồ-tát không thoái chuyển cũng là bạn lành chân tịnh của các chúng Đại Bồ-tát. Nếu các Bồ-tát khác cùng các Thanh văn và thiện sĩ khác, thường vì Bồ-tát giảng thuyết, chỉ dạy pháp môn tương ứng với Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa; khuyên răn, dạy bảo các chúng Bồ-tát, làm cho việc gieo trồng căn lành, tu hạnh Bồ-tát mau được viên mãn; cũng là bạn lành chân tịnh của chúng Đại Bồ-tát. Kinh điển tương ứng với Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa cũng là bạn lành chân tịnh của chúng Đại Bồ-tát.

Lại nữa Thiện Hiện, Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa, nên biết đó cũng là bạn lành chân tịnh của các chúng Đại Bồ-tát.

Thiện Hiện nên biết, như vậy sáu pháp Ba-la-mật-đa cũng là thầy của Bồ-tát. Sáu pháp Ba-la-mật-đa cũng là bậc dẫn đường của Đại Bồ-tát. Sáu pháp Ba-la-mật-đa cũng là ánh sáng của Đại Bồ-tát. Sáu pháp Ba-la-mật-đa cũng là chỗ chiếu soi của Đại Bồ-tát. Sáu pháp Ba-la-mật-đa cũng là chỗ trú của Đại Bồ-tát. Sáu pháp Ba-la-mật-đa cũng là chỗ hộ trì của Đại Bồ-tát. Sáu pháp Ba-la-mật-đa cũng là chỗ quy y của Đại Bồ-tát. Sáu pháp Ba-la-mật-đa cũng là chỗ hướng đến của Đại Bồ-tát. Sáu pháp Ba-la-mật-đa cũng là hòn đảo của Đại Bồ-tát. Sáu pháp Ba-la-mật-đa cũng là cha lành của Đại Bồ-tát. Sáu pháp Ba-la-mật-đa cũng là mẹ hiền của Đại Bồ-tát. Sáu pháp Ba-la-mật-đa thường làm cho chúng Đại Bồ-tát đắc được trí vi diệu, sinh giác ngộ chân thật, mau chứng quả vị Giác ngộ cao tột. Vì sao? Vì tất cả chúng Đại Bồ-tát đều nhờ sáu pháp Ba-la-mật-đa mà tu tập Bát-nhã ba-la-mật-đa được viên mãn hoàn toàn.

Thiện Hiện nên biết, Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác ở quá khứ, đã chứng quả vị Giác ngộ cao tột, đã Bát-niết-bàn; Phật Thế Tôn ấy đều nương vào sáu pháp Ba-la-mật-đa mà sinh trí Nhất thiết. Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác ở vị lai sẽ chứng quả vị Giác ngộ cao tột, sẽ Bát-niết-bàn; Phật Thế Tôn kia cũng nương vào sáu pháp Ba-la-mật-đa mà sinh trí Nhất thiết. Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác hiện tại trong mười phương vô lượng, vô số, vô biên thế giới hiện đang chứng quả vị Giác ngộ cao tột, hiện đang vì các hữu tình giảng thuyết chánh pháp; Phật Thế Tôn ấy cũng nương sáu pháp Ba-la-mật-đa mà sinh trí Nhất thiết. Nay Ta, Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác hiện đang chứng quả vị Giác ngộ cao tột, hiện đang tuyên thuyết chánh pháp cho các hữu tình, cũng nương sáu pháp Ba-la-mật-đa mà sinh trí Nhất thiết. Vì sao? Vì sáu pháp Ba-la-mật-đa này có thể bao gồm khắp tất cả ba mươi bảy pháp phần Bồ-đề; hoặc bốn Phạm trụ; hoặc bốn Nhiếp sự; hoặc vô lượng, vô biên Phật pháp khác; hoặc trí chư Phật; hoặc trí tự nhiên; trí chẳng nghĩ bàn; trí không gì đối địch nổi; trí Nhất thiết trí; tất cả đều bao gồm ở trong sáu pháp Ba-la-mật-đa này. Thế nên, Ta nói sáu pháp Ba-la-mật-đa này là bạn lành chân tịnh của các chúng Đại Bồ-tát, là thầy chỉ dạy, là bậc dẫn đường, là ánh sáng, là chiếu soi, là nhà cửa, là hộ trì, là nơi quy y, là nơi hướng đến, là hòn đảo, là cha lành, là mẹ hiền cho các chúng Đại Bồ-tát; luôn làm cho chúng Đại Bồ-tát đắc trí tuệ vi diệu; sinh giác ngộ như thật, mau chứng quả vị Giác ngộ cao tột, làm bạn bè chẳng

mong đền trả của các hữu tình.

Thế nên này Thiện Hiện, các Đại Bồ-tát nên học sáu pháp Ba-la-mật-đa.

Lại nữa Thiện Hiện, các Đại Bồ-tát muốn học sáu pháp Ba-la-mật-đa thì đối với kinh điển Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa phải chí tâm lắng nghe, thọ trì, đọc tụng, quán sát nghĩa thú, cầu có những xác quyết về sự nghi ngờ. Vì sao? Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa này, thường cùng sáu pháp Ba-la-mật-đa là tôn trưởng, là Đạo sư, là chỉ dạy, là hoán chuyển, là mẹ sinh đẻ, nuôi dạy. Vì sao? Vì nếu lìa Bát-nhã ba-la-mật-đa, thì không có năm pháp Ba-la-mật-đa trước. Tuy có Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, nhưng không được gọi là đến bờ kia.

Thế nên này Thiện Hiện, các Đại Bồ-tát muốn được hạnh, chẳng theo người khác chỉ dạy; muốn trụ bậc chẳng theo người khác chỉ dạy; muốn dứt nghi cho tất cả hữu tình; muốn mãn nguyện cho tất cả hữu tình; muốn nghiêm tịnh cõi Phật; muốn thành tựu hữu tình; thì nên học Bát-nhã ba-la-mật-đa. Vì sao? Vì trong kinh Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa này, rộng nói về pháp cần nên học của chúng Đại Bồ-tát, tất cả chúng Đại Bồ-tát đối với kinh ấy, đều nên siêng năng tu học. Nếu siêng năng tu học phương tiện thiện xảo của Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, thì nhất định chứng quả vị Giác ngộ cao tốt, luôn làm lợi ích an vui cho chúng sinh cùng tận đời vị lai.

Bấy giờ Thiện Hiện bạch Phật:

–Kính bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa lấy gì làm tướng?

Phật bảo:

–Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa lấy không dính mắc làm tướng.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Nếu như có nhân duyên về tướng không dính mắc Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa thì có thể nói các pháp khác cũng có tướng không dính mắc sao?

Phật bảo Thiện Hiện:

–Đúng vậy, đúng vậy! Có nhân duyên, nên Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có tướng không dính mắc. Tất cả các pháp khác, mà có thể nói thì cũng có tướng không dính mắc này. Vì sao? Vì tất cả các pháp đều như Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, là xa lìa không.

Thế nên này Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa do tướng không dính mắc, thì xa lìa không. Tất cả pháp khác do tướng không dính mắc thì cũng xa lìa không.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Nếu tất cả pháp đều xa lìa không thì làm sao hữu tình có thể tạo ra có nhiễm, có tịnh?

Kính bạch Thế Tôn, chẳng phải pháp xa lìa không, có thể nói có nhiễm, có tịnh?

Kính bạch Thế Tôn, chẳng phải xa lìa không, có thể chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tốt? Chẳng phải xa lìa, không xa lìa mà có pháp khác có thể chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tốt?

Kính bạch Thế Tôn, làm thế nào cho con hiểu về nghĩa lý sâu xa của Phật đã dạy?

Phật bảo Thiện Hiện:

–Ý ông thế nào? Hữu tình từ lâu có tâm ngã, ngã sở và chấp ngã, ngã sở không?

Thiện Hiện thưa:

–Đúng vậy, kính bạch Thế Tôn! Đúng vậy, kính bạch Thiện Thế! Hữu tình từ lâu có tâm ngã, ngã sở và chấp trước ngã, ngã sở.

Phật bảo Thiện Hiện:

–Ý ông thế nào? Sự chấp trước về ngã và ngã sở của hữu tình xa lìa không, phải

không?

Thiện Hiện thưa:

–Đúng vậy, kính bạch Thế Tôn! Đúng vậy, kính bạch Thiện Thệ! Hữu tình chấp ngã và ngã sở đều xa lìa không.

Phật bảo Thiện Hiện:

–Ý ông thế nào? Có phải hữu tình do chấp ngã, ngã sở nên luân hồi sinh tử phải không?

Thiện Hiện thưa:

–Đúng như vậy, kính bạch Thế Tôn, đúng như vậy, kính Bạch Thiện Thệ. Các loài hữu tình do vì chấp ngã, ngã sở nên luân hồi sinh tử.

Phật bảo Thiện Hiện:

–Hữu tình luân hồi sinh tử như vậy, nên tạo ra có tạp nhiễm và thanh tịnh. Do các hữu tình sai lầm chấp trước về ngã và ngã sở, nên nói có tạp nhiễm, nhưng ở trong đó không có sự tạp nhiễm. Do các hữu tình không bị chấp trước về ngã và ngã sở một cách sai lầm nên nói có thanh tịnh, nhưng trong đó không có sự thanh tịnh.

Thế nên này Thiện Hiện, tuy tất cả pháp đều xa lìa không, nhưng các hữu tình cũng có thể tạo ra có nhiễm, có tịnh.

Thiện Hiện nên biết, nếu Đại Bồ-tát luôn thực hành như thế thì gọi là thực hành Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Thật kỳ lạ thay, kính bạch Thế Tôn! Thật hy hữu thay, kính bạch Thiện Thệ! Tuy tất cả pháp đều xa lìa không, mà các hữu tình có nhiễm, có tịnh!

Kính bạch Thế Tôn, nếu các Đại Bồ-tát luôn thực hành như thế, thì chẳng hành sắc, cũng chẳng hành thọ, tưởng, hành, thức?

Kính bạch Thế Tôn, nếu các Đại Bồ-tát luôn thực hành như vậy, thì thế gian, Trời, Người, A-tổ-lạc,... đều chẳng thể hàng phục được?

Kính bạch Thế Tôn, nếu Đại Bồ-tát luôn thực hành như vậy, thì sẽ hơn sự tu hành của Thanh văn, Duyên giác và đạt đến chỗ không ai hơn. Vì sao? Vì tánh chư Phật, tánh Như Lai, tánh Tự nhiên giác, tánh trí Nhất thiết đều chẳng thể hơn được.

Kính bạch Thế Tôn, các Đại Bồ-tát do phát sinh ý nghĩ tương ứng với Bát-nhã ba-la-mật-đa này, nên ngày đêm an trụ phương tiện thiện xảo, hưởng đến quả vị Giác ngộ cao tốt, mau chứng quả vị Giác ngộ cao tốt?

Phật bảo Thiện Hiện:

–Đúng vậy, đúng vậy, như lời ông nói! Thiện Hiện, ý ông thế nào? Giả sử tất cả hữu tình trong châu Thiệm-bộ này, chẳng trước chẳng sau đều được thân người; được thân người rồi đều phát tâm cầu quả vị Giác ngộ cao tốt; đã phát tâm rồi, tu các hạnh Đại Bồ-tát, đều chứng quả vị Giác ngộ cao tốt. Có các thiện nam, thiện nữ trọn đời đem các nhạc cụ tốt đẹp nhất trên thế gian, cung kính, cúng dường, tôn trọng, ngợi khen các Đấng Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác này, lại đem căn lành đã tu tập, như thế bình đẳng ban cho các hữu tình, để cùng hồi hưởng đến quả vị Giác ngộ cao tốt. Thiện nam, thiện nữ này... nhờ nhân duyên này được phước có nhiều không?

Thiện Hiện thưa:

–Rất nhiều, kính bạch Thế Tôn! Rất nhiều, kính bạch Thiện Thệ!

Phật bảo Thiện Hiện:

–Những thiện nam, thiện nữ nào ở giữa đại chúng giảng thuyết Bát-nhã ba-la-mật-

đa sâu xa, trình bày, xây dựng, phân biệt, chỉ dạy, làm cho dễ hiểu và trụ ý nghĩ tương ứng với Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, thì các thiện nam, thiện nữ này, nhờ nhân duyên đầy mà đạt được công đức nhiều hơn trước vô lượng, vô số.

Này Thiện Hiện, ý ông thế nào? Giả sử tất cả hữu tình ở trong châu Thiệm-bộ này, chẳng trước chẳng sau đều được thân người; được thân người rồi, đều phát tâm cầu quả vị Giác ngộ cao tột; đã phát tâm rồi, trọn đời đem tất cả nhạc cụ ở thế gian; cung kính, bố thí cho tất cả hữu tình, rồi lại đem căn lành có được, bình đẳng bố thí cho các hữu tình, để cùng hồi hướng đến quả vị Giác ngộ cao tột. Các chúng Đại Bồ-tát do nhân duyên này được phước có nhiều không?

Thiện Hiện thưa:

–Rất nhiều, kính bạch Thế Tôn! Rất nhiều, kính bạch Thiện Thệ!

Phật bảo Thiện Hiện:

–Nếu các Đại Bồ-tát chỉ hết một ngày, an trụ ý nghĩ tương ứng với Bát-nhã ba-la-mật-đa thì công đức đạt được sẽ nhiều hơn trước vô lượng, vô số. Vì sao? Vì các Đại Bồ-tát này, ngày đêm an trụ ý nghĩ tương ứng với Bát-nhã ba-la-mật-đa như thế. Đúng vậy, đúng vậy! Vì như vậy là có thể làm ruộng phước cho tất cả hữu tình. Vì sao? Vì lòng Từ của các Đại Bồ-tát này phát sinh thì các loài hữu tình không ai kịp được, chỉ trừ Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác. Vì sao? Vì tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác không có ai ngang bằng. Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác không có ai để thí dụ được. Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đã thành tựu pháp không thể nghĩ bàn.

Thế nên này Thiện Hiện, vì lẽ gì Đại Bồ-tát này có thể phát khởi được công đức thù thắng chừng ấy?

Thiện Hiện nên biết, vì Đại Bồ-tát này thành tựu Bát-nhã ba-la-mật-đa thù thắng như thế. Nhờ Bát-nhã ba-la-mật-đa này, mà thấy được các hữu tình chịu các khổ não như là: bị hình phạt chém giết; nên sinh lòng đại Bi. Lại dùng Thiên nhãn xem khắp thế gian, thấy có vô biên các loài hữu tình thành tựu nghiệp vô gián, đọa địa ngục vô gián, chịu các khổ dữ dội; hoặc bị lưới tà kiến che khuất, chẳng thấy được chánh đạo. Hoặc lại thấy có các loài hữu tình đọa địa ngục vô gián, xa lìa các chỗ an vui. Thấy các hữu tình,... như vậy, rồi sinh lòng rất chán nản, sợ sệt; từ duyên khởi đó nên đối với tất cả hữu tình ở thế gian, mà phát sinh ý nghĩ tương ứng với đại Từ bi: “Ta phải làm chỗ nương tựa cứu giúp lớn cho tất cả hữu tình. Ta phải giải thoát tất cả khổ não mà hữu tình đang chịu.” Mặc dù nghĩ như vậy nhưng chẳng trụ ý tưởng này, cũng chẳng trụ ý tưởng khác.

Thiện Hiện nên biết, đầy gọi là ánh sáng trí tuệ lớn của chúng Đại Bồ-tát, có thể chứng được quả vị Giác ngộ cao tột.

Thiện Hiện nên biết, Đại Bồ-tát này do trụ ở chỗ này chỗ kia, nên thường làm được ruộng phước cho tất cả thế gian. Tuy chưa chứng được trí Nhất thiết trí nhưng đối với quả vị Giác ngộ cao tột được chẳng thoái lui, có thể nhận lãnh y phục, thực phẩm, chỗ ở, thuốc men và những vật dụng khác của thí chủ.

Thiện Hiện nên biết, Đại Bồ-tát này khéo trụ Bát-nhã ba-la-mật-đa nên có thể đền trả hoàn tất ân thí chủ, cũng gần gũi với trí Nhất thiết trí.

Thế nên này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát muốn thọ hưởng vật dụng tín thí của các hữu tình và quốc vương, đại thần một cách không uổng phí; muốn chỉ dẫn cho hữu tình con đường chân tịnh; muốn làm ánh sáng lớn chiếu soi cho hữu tình; muốn giải thoát hữu tình khỏi lao ngục sinh tử; muốn cho hữu tình Pháp nhãn thanh tịnh thì phải nên an

trụ ý nghĩ tương ứng Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.

Thiện Hiện nên biết, nếu Đại Bồ-tát thường trụ ý nghĩ tương ứng Bát-nhã ba-la-mật-đa, thì Đại Bồ-tát đối với ý nghĩ này, thường phải luôn ghi nhớ, chẳng để cho các ý nghĩ khác tạm thời phát sinh, có nói ra điều gì cũng tương ứng với nghĩa lý của Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Thiện Hiện nên biết, Đại Bồ-tát này ngày đêm siêng năng tinh tấn, thường trụ nơi ý nghĩ tương ứng với Bát-nhã ba-la-mật-đa, không lúc nào tạm bỏ. Ví như có người trước kia chưa từng có ngọc báu ma-ni; sau đó có được, vui mừng, sung sướng; gặp duyên bị mất, lại sinh lòng rất buồn khổ, thường than thở, tiếc nuối khôn nguôi, suy nghĩ phải tìm phương kế nào để được ngọc ấy lại. Người kia do đó, nên ý nghĩ luôn hướng đến ngọc quý này không lúc nào tạm bỏ. Các Đại Bồ-tát này cũng như vậy; nên thường an trụ ý nghĩ tương ứng với Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa. Nếu chẳng an trụ ý nghĩ tương ứng với Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, thì bị quên mất ý nghĩ tương ứng với trí Nhất thiết trí.

Vậy nên này Thiện Hiện, các Đại Bồ-tát đối với ý nghĩ tương ứng Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, nên thường an trụ không được tạm lìa.

Bấy giờ, Thiện Hiện bạch Phật:

–Nếu tất cả pháp và các ý nghĩ đều lìa tự tánh không, không sở hữu; thì Đại Bồ-tát làm thế nào để chẳng lìa ý nghĩ tương ứng Bát-nhã ba-la-mật-đa và trí Nhất thiết trí?

Phật bảo Thiện Hiện:

–Nếu Đại Bồ-tát biết tất cả pháp và các ý nghĩ đều lìa tự tánh không, không sở hữu, thì Đại Bồ-tát này chẳng lìa ý nghĩ tương ứng Bát-nhã ba-la-mật-đa và trí Nhất thiết trí. Vì sao? Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, cùng trí Nhất thiết trí và các ý nghĩ đều lìa tự tánh không, không sở hữu; trong đó hoàn toàn không có tăng giảm. Ai thông đạt đúng như vậy gọi là không xa lìa.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Nếu Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa tự tánh thường không, không tăng, không giảm thì chúng Đại Bồ-tát làm sao tu chứng Bát-nhã ba-la-mật-đa để đắc được quả vị Giác ngộ cao tốt?

Phật bảo Thiện Hiện:

–Các Đại Bồ-tát tu chứng Bát-nhã ba-la-mật-đa; đối với tất cả pháp chẳng tăng chẳng giảm; đối với Đại Bồ-tát cũng chẳng tăng, chẳng giảm. Như Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa tự tánh không, nên không tăng, không giảm. Chư Phật Bồ-tát cũng như vậy. Nếu Đại Bồ-tát thường biết được như vậy thì gọi đó là tu chứng Bát-nhã ba-la-mật-đa. Do nhân duyên này thường mau chứng được sự mong cầu quả vị Giác ngộ cao tốt.

Thiện Hiện nên biết, Đại Bồ-tát nào, khi nghe thuyết Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không tăng, không giảm như vậy, mà không kinh, không sợ, không chìm đắm và cũng không do dự, thì Bồ-tát này là người thực hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, đã đạt đến cứu cánh, an trụ địa vị Bồ-tát không thoái chuyển, sẽ mau chứng quả vị Giác ngộ cao tốt, có thể độ các hữu tình cùng tận đời vị lai.

